

конференц-центрів, оновлення транспортних мереж і модернізацію аеропортів. Це не лише створює кращі умови для бізнес-мандрівників, а й позитивно впливає на якість життя місцевого населення.

Організація ділових поїздок є надзвичайно складним завданням. Проте, до широкомасштабного вторгнення вже достатня кількість українських фірм (особливо у найбільших містах) займалися цим бізнесом, підвищуючи свій професіоналізм та напрацьовуючи необхідний досвід. Цей факт разом зі зростанням міжнародних контактів вітчизняних бізнесменів дає надію на повноцінний розвиток ділового туризму вже в недалекому майбутньому.

Загалом діловий туризм є важливим напрямом, що сприяє міжнародному співробітництву, економічному зростанню та розвитку інфраструктури. В Україні він має значний потенціал завдяки вигідному розташуванню, розвитку ІТ-сектору та активному міжнародному співробітництву. Світові тенденції, такі як цифровізація та екологічна стійкість, відкривають нові можливості для цього сектору.

Проте нинішня ситуація в Україні негативно вплинула на діловий туризм. Через війну багато міжнародних заходів були скасовані або переведені в онлайн-формат. Водночас, деякі галузі, зокрема ІТ та військово-промисловий комплекс, все ще залучають іноземних інвесторів і партнерів. Подальший розвиток ділового туризму залежатиме від безпекової ситуації та відбудови країни в післявоєнний період.

Список використаних джерел

1. Довбня С.Б. Туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 312 с.
2. Іванов С. М. Інфраструктурний розвиток туристичної галузі: підручник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 428 с.
3. Литвишко Л. О., Марченко П. А. Туристичний потенціал України та його розвиток у сучасних умовах. Електронний фаховий журнал з економічних наук «Економіка та суспільство». 2022. № 35. С. 76-82. URL: <http://surl.li/ozhfj>

ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

*Семенюк Л.Л., кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Величко Є.Р., здобувачка вищої освіти
Київський національний університет технологій та дизайну*

Ключові слова: лікувально-оздоровчий туризм, велнес-туризм, СПА-послуги, природні ресурси, інфраструктура.

Лікувально-оздоровчий туризм (ЛОТ) є однією з важливих складових сучасної туристичної індустрії, яка об'єднує здоров'я та відпочинок, сприяючи фізичному і психологічному відновленню людини. В Україні потенціал ЛОТ є значним завдяки наявності природних ресурсів, таких як мінеральні води, грязі, кліматичні умови та природні ландшафти. Україна має багаті традиції в лікувально-оздоровчому туризмі, які зародились ще в ХІХ столітті. Проте, в останні десятиліття цей сектор туризму зазнав значних змін, і на сьогодні потребує нових підходів до розвитку.

Лікувально-оздоровчий туризм в Україні є комплексом заходів, спрямованих на покращення фізичного та психологічного стану туристів через застосування природних лікувальних ресурсів, оздоровчих процедур, а також спеціалізованих медичних та реабілітаційних послуг.

Особливістю розвитку цього виду туризму в Україні є поєднання традиційних методів лікування та сучасних технологій оздоровлення. На території України знаходяться численні курорти, що мають великий потенціал для розвитку ЛОТ, серед яких можна виокремити такі відомі курорти, як Трускавець, Моршин, Східниця, Хмільник, а також цілу низку бальнеологічних та грязьових курортів, що використовують унікальні природні ресурси [1].

Крім того, в Україні активно розвивається здоровий спосіб життя, що стимулює попит на оздоровчий туризм. Інфраструктура лікувальних закладів покращується, з'являються нові курорти, розвиваються приватні санаторії та велнес-центри.

Сьогодні курортним комплексом України є величезна соціально орієнтована індустрія здоров'я, яка представлена великими запасами різноманітних природних лікувальних ресурсів, які не поступаються за своєю ефективністю лікувальним ресурсам загальновідомих світових курортів. Найбільш цінними серед них є мінеральні води і лікувальні грязі практично всіх бальнеологічних типів, а також тисячокілометрове узбережжя Чорного і Азовського морів та значні гірсько-лісові масиви Карпат.

Тенденції розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні [4]:

1. Зростання попиту на велнес та СПА-послуги. Сучасні тенденції в лікувально-оздоровчому туризмі включають активне впровадження СПА-послуг, які включають масажі, термальні ванни, сауни та інші методи релаксації, що дозволяють знижувати рівень стресу і сприяють поліпшенню загального самопочуття.

2. Використання сучасних технологій та інновацій. Застосування новітніх медичних технологій, таких як лазерна терапія, фізіотерапія та реабілітаційні програми, допомагає зробити лікувальний процес більш ефективним. В Україні наявність сучасних медичних установ і центрів дає змогу поєднувати традиційні методи лікування з інноваційними технологіями.

3. Покращення інфраструктури та сервісу. Поступово відновлюється інфраструктура санаторіїв та курортів, проводяться реставраційні роботи на історичних курортах. Оновлення інтер'єрів, покращення обслуговування та сервісу, підвищення рівня медичних послуг сприяють покращенню туристичної привабливості регіонів.

4. Зростання міжнародного попиту. Україна все більше привертає увагу іноземних туристів, зокрема з Європи та пострадянських країн, що створює умови для розвитку міжнародного медичного туризму.

Військові дії, що розпочалися в лютому 2022 року, негативно вплинули на туристичну галузь України, зокрема на лікувально-оздоровчий туризм. Основні наслідки включають: зниження потоку туристів - через небезпеку та нестабільність багато туристів, як внутрішніх, так і іноземних, відмовилися від поїздок до України; пошкодження інфраструктури - деякі санаторно-курортні заклади зазнали руйнувань або були змушені припинити діяльність через бойові дії; економічні труднощі - зменшення доходів від туризму призвело до фінансових проблем у галузі, ускладнюючи подальший розвиток та відновлення.

Слід зазначити, що спа-туризм та велнес-туризм є порівняно новими підвидами лікувально-оздоровчого туризму, які мають схожі риси, але не є ідентичними. Згідно з визначенням Л. Устименко та Н. Булгакової, велнес (wellness) означає стан фізичного та психічного благополуччя, гармонію тіла та душі, релаксацію та відновлення сил організму через активну оздоровчу діяльність. Велнес інтегрує духовні практики Сходу та передові сучасні технології, поєднує традиційні методи оздоровлення з інноваційними досягненнями в дієтології та косметології, а також традиційну й альтернативну медицину, останні досягнення в фізіології та біомеханіці, забезпечуючи індивідуальний підхід до кожного клієнта. Таким чином, велнес є динамічною системою, яка включає медичні, фізичні, психологічні, культурні та соціальні заходи, спрямовані на всебічне відновлення людини [3].

Таким чином, окрім різноманіття послуг, що надаються в рамках різних підвидів лікувально-оздоровчого туризму, існують відмінності у типах закладів, які забезпечують ці послуги. Це можуть бути лікарні, медичні центри, клініки, санаторії, готелі та оздоровчі центри, а також спа-центри, що функціонують на території курорту, тобто це як медична, так і рекреаційно-туристична інфраструктура [2].

Отже, лікувально-оздоровчий туризм в Україні має значний потенціал для розвитку завдяки природним ресурсам, інфраструктурі, яка розвивається та зростаючому інтересу до здорового способу життя. Сучасні тенденції свідчать про зростання попиту на СПА-послуги, інноваційні методи лікування та покращення сервісу на курортах. Перспективи розвитку цього сектору пов'язані з активною промоцією України на міжнародних ринках, створенням нових курортних зон, інтеграцією лікувального туризму з іншими видами туризму та

удосконаленням законодавчої бази. Тому ЛОТ може стати важливим фактором економічного розвитку країни, залучаючи інвестиції та створюючи нові робочі місця.

Список використаних джерел

1. Галасюк, С. (2023). Концептуальні підходи до визначення терміну «Лікувально-оздоровчий туризм». Економіка та суспільство, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-8>
2. Мельник Л. В., Батиченко С. П. Особливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму в регіонах України. Часопис картографії. 2018. № 19. С. 41–47
3. Носирєв, О. (2024). Лікувально-оздоровчий туризм: тенденції та стратегічні вектори розвитку. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (20), 321-331. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.38>
4. Парфіненко А. Ю., Волкова І. І., Щербина В. І. Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні (у порівнянні з країнами Центральної Європи). Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Казаріна. Серія: Міжнародні відносини, Економіка, Країнознавство. 2018. № 7. С. 130–135

ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Колеснік К.В, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Ахмедова О.О., доктор наук з державного управління, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: адаптація бізнесу, автоматизація, готельний бізнес, відновлення.

Війна в Україні суттєво вплинула на всі сектори економіки, в тому числі й на сферу гостинності. Відтік туристів, загрози безпеці, нестача персоналу, перебої у постачанні та збільшення витрат на утримання створили безпрецедентні виклики для готельно ресторанного комплексу. Однак сектор продемонстрував адаптивність і гнучкість, пристосувавши свою бізнес-модель до нових умов.

Вплив війни на готельний та ресторанний бізнес. З початку конфлікту більшість готелів та ресторанів зазнали значних економічних втрат через відтік туристів та обмеження пересування. Деякі готелі та ресторани були змушені закритись або припинити роботу через загрозу безпеці. З іншого боку, попит на тимчасове проживання у відносно безпечних районах для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та представників міжнародних організацій частково компенсував фінансові втрати [1].